

tscheiden van
gd: tegenover
elijke schade
van den zen-
ar de Synode
komt hierop
e Vergadering
zullen elkan-
r bewaardheid
1, hebben zij
lat eerst die
n leedwezen
an Dijk. Con-
ken.

reest tusschen
Dijk.

nden de aan-

eputaten een-
Zendingblad
ijven van Ds
minder juiste
delburg. De
dat Ds van
van de hand
had kunnen
utaten juist
j, al was het
van Ds van
achteren zien
oren.

taten aan de
ten naar aan-
Ds van Dijk
hiervan door
adden daarin
n bovendien
n verzonden.
keurd; maar
ten niet een
Ds van Dijk

e Synode had
weg had be-
laire vanzelf

op te merken,
veel te blij,
op zulk een
at men alles
Dijk was er
el haar pleit-
niet, dat deze
oben gemaakt,
aar gestreefd
de deputaten
lerdaad recht

punt. Ds van
Heeg gewend
eputaten daer-
de deputaten
hun mandaat

de punt. Het
zijn woorden
cloven deden,
Ds van Dijk
voor tweeër-
beschuldiging
waargemaakt.

Juli 1935, gaf
heel duidelijk
k de Synode
over den toon

, dat Ds van
ten vorm ook,
lelijk de rust
in Nederland
n moge terug-

an den wensch
heeft zich tot
verzoek om
en breed alle
kan er zeker
willen dienen.

ijfelen, dat de
hebben gewild,
aan deputaten

ar uitspraken
hebben; maar
putaten bege-
stuk, dan is
recht gedaan

ijn voor dezen
recht heeft ver-
zijn gevallen,
onaangenaam

an, die in het
s inneemt; hij
roten ijver in
in Gods gunst

en iets in zijn
het staat wel
dingen zocht.

Wij leerden er weer uit, dat ons werk onvol-
komen is en met zonden bevuurd; wij zijn en
blijven menschen. Maar aan de goede trouw en de
warme liefde voor God en Zijn Koninkrijk, ook
in het zendingswerk, behoeft gelukkig niet ge-
twijfeld.

Ds van Dijk, die zulk een langen staat van
dienst heeft, zal wellicht spoedig heengaan; en
dan kan hij terugzien op de grootheid van Gods
goedertierenheden, hem zoo ruim bewezen.

J. D. W.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken.

De zestiende zitting.

Vrijdagmiddag 2 October j.l. om tegen 3 uur ving de
16e zitting aan.

Ds J. v. d. Berg rapporteerde hierna nog even over
de kwestie van het Psalmboek op het zendingsterrein.

Dr W. A. v. Es rapporteerde hierna nog weer over
de conclusie inzake de vraag van de kerk van Wage-
ningen over de vereenigbaarheid van dienaar des
Woords en het reserve-officierschap bij het Nederland-
sche leger. De voorgestelde conclusie luidde nu als volgt:
„Saamvattend adviseert de commissie de Synode uit
te spreken:

1e dat het ambt van Denaar des Woords niet ver-
eenigbaar is met den dienst van reserve-officier bij het
Nederlandsche leger, omdat:

a. inzonderheid bij e.v. mobilisatie de dienst van
officier te groote eischen stelt wat tijd en arbeid betreft;
b. de militaire dienst den officier in allerlei omstan-
digheden kan brengen en in verrichtingen verwikkelen
die het geheel eigen karakter van zijn ambt zouden
kunnen schaden;

2e dat wanneer het ontslag uit den dienst ook finan-
tieele gevolgen meebrengt en de kerkeraad reeds tevoren
wist, dat de Denaar des Woords reserve-officier was,
zonder daartegen bezwaar te hebben gemaakt, de uit het
ontslag voortvloeiende financiële schade met betrekking
tot den resp. Denaar op billijke wijze behoort geregeld
te worden.”

Tucht over Doopleden.

Hierna was aan de orde een voorstel van de classis
Breukelen, dat, overwegende: 1e dat doopleden en belij-
dende leden der gemeente als bondelingen voor God gelijk
staan; 2e dat het voor alle bondelingen aankomt op
gehoorzaamheid des verbonds, naar buiten uitkomend
in een goede belijdenis en een godzaligen levenswandel;
3e dat alle afwijkenden, van die naar buiten uitkomende
gehoorzaamheid des verbonds, voorwerpen dienen te zijn
van kerkelijke tucht, allereerst bestaande in vermaning
en waarschuwing; 4e dat deze tucht niet tot haar uiterste
consequenties kan voortschrijden, zoolang het geestelijk
onderscheidingsvermogen ontbreekt; 5e dat waar dit
geestelijk onderscheidingsvermogen voorhanden is,
of — krachtens de roeping der kerk door onder-
wijzing in den weg des verbonds alsnog is bijgebracht,
het andere dooplid dat in zijn ongehoorzaamheid vol-
hardt principieel op dezelfde lijn staat met een belijdend
lid in dezelfde omstandigheden, van oordeel zijnde: 1e
dat zulke mondige doopleden om hun volharding in hun
ongehoorzaamheid der censuur waardig zijn; 2e dat het
gewenscht is alsdan zooveel mogelijk een soortgelijke
censuur-procedure te volgen als er bij belijdende leden
gevolgd wordt, bij verharding eindigende in den ban
met een formule daarvan, dringt er bij de Generale
Synode ernstig op aan, om in den geest van dit oordeel
de tucht over doopleden te regelen.

Tevens kwam hierbij aan de orde een verzoek van
de classis Amsterdam om de zaak van „de tucht over
doopleden” tot een beslissing te willen brengen. De
classis wijst er op, dat zij terzake geen „eenparigheid van
gevoelen” in de kerken heeft kunnen constateren. Waar
zij van oordeel is dat die eenparigheid van gevoelen in
een kwestie als de onderhavige er een is waarbij alle
kerken zijn betrokken, en die alleen bereikt kan worden
onder leiding eener Generale Synode en verlangend
uitziet naar het totstandkomen van een definitieve rege-
ling van afwijkende doopleden, wendt zij zich tot de
Generale Synode opdat deze indien ter Synode de
gelegenheid tot rustige bezinning ontbreekt aan een
commissie opdrage de volgende Synode dienaangaande
te adviseeren en haar advies tijdig aan de kerken te
doen toekomen.

De commissie die hierover rapporteerde, stelde aan
de Synode de volgende conclusies voor: 1e aan den
uitsproken wensch van de classis Breukelen en Am-
sterdam te voldoen en nu de overweging van een meer
definitieve regeling van de tucht over de „doopleden”
ter hand te nemen;

2e daartoe een commissie van vijf leden te benoemen
met de opdracht omtrent de leidende beginselen van een
e.v. regeling der volgende Generale Synode van advies te
dienen; en 3e de commissie te verzoeken haar rapport
vóór 1 Jan. 1938 aan alle kerkeraden en classes toe
te zenden.

Rapporteur was Dr W. A. v. Es. De Synode ging met
de conclusies mee.

Bezwaarschrift.

Hierna kwam aan de orde de conclusie over het
bezwaarschrift van den heer J. La Roy te Schiedam
tegen de uitspraak van de Part. Synode van Zuid-
Holland-Z., inzake de prediking van Ds C. Vonk. De
conclusie was reeds in een zitting in comité vastgesteld.

Dr G. Keizer rapporteerde hierna namens depu-
taten voor inzameling van gelden ten behoeve van Gör-
litz, Ehersbach en Oderwitz.

Het rapport werd goedgekeurd.

De zaak-Ds K. v. Dijk.

Hierna kwamen aan de orde de conclusies in comité
vastgesteld in betrekking tot de zaak-Ds K. van Dijk,
waarover de Synode uren in comité heeft vergaderd.

Deze conclusies luiden:
De Generale Synode van Amsterdam, in haar ver-
gaderingen handelende over de geschillen, die gerezen
zijn tusschen de XII Deputaten der Generale Synode van
1933 voor de Zending onder de Heidenen en Mohammed-
danen en Ds K. van Dijk, miss. Dienaar des Woords
bij de Kerk te Heeg,

kennis nemende van het breede rapport der Com-
missie van prae-advies, waaruit blijkt, dat zij alles
nauwkeurig onderzocht heeft,

zich geroepen ziende harerzijds uitspraak te doen
over de aanklachten van Ds K. van Dijk tegen broeders
Deputaten b.g. bij haar ingediend,
spreekt uit:

Ten eerste.

Ten opzichte van de klacht van Ds K. van Dijk,
dat broeders Generale Deputaten voor de Zending een-
drachtig geweigerd hebben aan hem de gelegenheid te
geven om in het Zendingblad, waarin de uitspraak van
de Generale Synode 1933 (Acta, Art. 214, 4e) was ver-
breid, de onjuistheid daarvan aan te toonen:

a. dat wat de aangevoerde feiten betreft deze klacht
wel juist is, maar zij geen rekening houdt met het andere
feit, dat de Redactie van het Zendingblad, na een
rectificatie van een door Ds K. van Dijk geïncrimineerde
uitspraak, zoo haast als mogelijk was, deze rectificatie
heeft aangebracht, waardoor Ds K. van Dijk zich althans
wat het Zendingblad betreft ten volle gecontenteerd had
kunnen achten;

b. dat door hem uit het oog wordt verloren, dat voor
de Generale Dep. bij de weigering der door Ds K. van
Dijk ingezonden artikelen afgezien van andere redenen
mede als overweging mocht gelden, dat zij ook te
waken hebben, dat de Zending door het opnemen van
ingezonden stukken geen schade lijde, hoewel de Gen.
Dep., achteraf beschouwd, juist zoude gehandeld
hebben, indien zij aan Ds K. van Dijk, al ware het
alleen eenmaal, de gelegenheid hadden geboden in het
Zendingblad een korte, zakelijke en gepaste ontvou-
wing van zijn grieven te geven;

c. dat het besluit van de Generale Synode van Mid-
delburg 1933 (zie art. 214, 4e), gelijk reeds is uitge-
sproken, op verklaarbaar misverstand heeft berust en
kwade trouw in geen geval mag worden verondersteld;

Ten tweede.

Ten opzichte van de klacht van Ds K. van Dijk, dat
de Generale Deputaten hem in een circulaire (zonder
zijn voorkennis verzonden) bij de Kerken in verden-
king hebben gebracht, door aan de Kerken mede te
deelen, dat zij, Generale Deputaten, betrouwen en af-
keurden wat hij, naar zijn beste weten, in het belang
der goede zaak en voor de eere van zijn Zender gedaan
had voor de invoering van een complete psalmberijming
bij de Int. Gemeenten op ons Zendingsterrein, en tegen
het verzet tegen die invoering van de zijde zijner col-
lega's, 't geen den Deputaten niet toekwam tegen hem
op die wijze partij te kiezen en hun gezag in de weeg-
schaal te leggen, om wat hij in deze zaak meende te
doen, bij de Kerken verdacht te maken;

a. dat hierbij door Ds K. van Dijk geen rekening
wordt gehouden met de overweging van de Generale
Deputaten, dat er door sommige zijner publicaties
eenige onrust in de Kerken gewekt was, als zouden
collega's in Indië het met de zuivere beginselen in de
Zending niet nauw genoeg nemen en als zouden de
Generale Deputaten zijn artikelen niet wel kunnen ont-
zenuwen;

b. dat het een verzuim van de Generale Dep. is te
achten, dat zij buiten voorkennis van Ds K.
van Dijk het eerste vertrouwelijk schrijven aan al de
Geref. Kerken in Nederland hebben verzonden;

c. dat, al hadden de Generale Dep. tot het schrijven
en verzenden van bovengenoemd vertrouwelijk schrijven
geen speciale opdracht, toch het verzenden van zulk
een schrijven op zichzelf niet is af te keuren, hoewel
Dep. zich daarbij hadden moeten onthouden van het
uitspreken van een oordeel over de handelwijze van Ds
K. van Dijk;

d. dat Ds K. van Dijk juist gehandeld had, indien
hij rekening had gehouden met den wensch van de
Generale Synode te Arnhem 1930 „dat Ds K. van Dijk
beter had gedaan het geschil tusschen hem en de Af-
zonderlijke vergadering niet publiek in de pers te be-
spreken, maar zich te hebben bepaald tot een behan-
deling daarvan alleen in den kerkelijken weg”, temeer,
omdat hij zijn consciëntie reeds in ruime mate had
ontlast.

Ten derde.

T.o.v. de klacht van Ds K. van Dijk, dat Generale
Dep. zich, zonder opdracht van de Kerken gemengd
hebben in een zaak door hem aanhangig gemaakt bij
de Kerk van Heeg, en door hun advies aan die Kerk,
evenals door een schrijven aan hem, getracht hebben
te verhinderen, dat een aanklacht door hem bij zijn
kerkeraad ingediend tegen een der Dienaren van die
Kerk onderzocht zou worden, en dus het kwaad, dat
volgens Gen. Dep. bij hem, en volgens zijn gevoelen
bij hen gevonden wordt, bestraft zou worden; dat het
volkomen juist is, dat de Generale Dep. op verzoek van
de Kerk te Heeg aan den Kerkeraad dezer Kerk advies
hebben gegeven, waartoe zij naar hun overtuiging niet
incompetent waren, en dat dit geven van advies niet
met hun bevoegdheid en mandaten in strijd is.

Ten vierde.

T.o.v. de klacht van Ds K. van Dijk, dat Generale
Dep. met verdraaiing zijner woorden beweren, dat hij
iets beloofd heeft wat hij niet heeft beloofd en nu
volgens hun schrijven van 28 April 1936 hem schuldig
verklaren aan verbreking van zijn woord;

a. deze in zooverre juist is, dat Generale Dep. de
overtuiging hadden, dat Ds K. van Dijk op 12 Juli
1935 ook door hem plechtig bezegelde stipulatiën heeft
verbroken;

b. dat uit de stipulatiën zelve en de desbetreffende
brieven enz. dit verbreken van de plechtige overeen-
komst van 12 Juli 1935 niet evident blijkt, daar de ge-
bezigde uitdrukkingen in de stipulatiën bezien in het
licht der gewisselde stukken, voor tweeërlei uitlegging
vatbaar zijn;

c. het dus ook niet staande gehouden kan worden,
dat Ds K. van Dijk zich aan verbreking van zijn op
den 12en Juli 1935 gegeven woord heeft schuldig ge-
maakt;

5a. Dat Ds K. van Dijk een ernstige afkeuring ver-
dient over het feit, dat deze zich niet gehouden heeft

aan het door hem gegeven woord in zijn overeenkomst
met de Generale Dep. op 24 Juli 1935 en zijn op dien
datum aangegane verbintenis heeft verbroken;

b. dat na lezing van al wat door Ds K. van Dijk in
deze zaak is geschreven, niet het minst van zijn aan
alle kerkeraden toegezonden brochure „Om de Waar-
heid”, de meer dan ergerlijke wijze, waarop Ds K. van
Dijk onder meer over Gen. Dep. voor de Zending zich
voortdurend uitlaat, ten zeerste is af te keuren, en Ds
K. van Dijk daarover schuldbelijdenis tegenover de
Gen. Dep. moet doen;

c. dat Ds K. van Dijk van verdere publicaties, in
welken vorm ook, aangaande het tot duaver gepas-
eerde afzie, opdat mede daardoor eindelijk de rust en
de vrede, zoowel in de Kerken in Nederland als in
Indië onder Gods rijken zegen moge terugkeeren;

en besluit van deze beslissingen zoo spoedig mogelijk
kennis te geven aan Gen. Dep. voor de Zending en aan
Ds K. van Dijk te Wonosobo.

Rapporteur was Dr H. Kaajan.

Over de verhouding van Ds K. van Dijk tot de afzon-
derlijke vergadering van miss. dienaren op Midden-
Java (ten Zuiden, rapporteerde Ds W. H. v. d. Vegt.
De conclusies luiden:

De Generale Synode van Amsterdam 1936,
handelende over de geschillen tusschen Ds K. v. Dijk,
missionair dienaar des Woords te Wonosobo en de
afzonderlijke vergadering van missionaire dienaren des
Woords op Midden-Java;

kennis genomen hebbende van het verzoek van Ds
K. van Dijk, de Kerk van Heeg en de particuliere
Synode van Friesland (ten Zuiden), gedateerd resp. 20
Maart, 19 Juni en 3 Juli 1936; benevens van tal van
andere brieven en geschriften, op deze zaak betrekking
hebbende;

gehoord het rapport der prae-adviseerende com-
missie;

overwegende, dat om de eer van Christus en Zijn
Kerk en in het belang der Zending, en der Zending-
arbeiders, de bestaande oneenigheden zoo spoedig
mogelijk moeten beëindigd worden:

besluit:

a. aan de Afzonderlijke Vergadering der missionaire
dienaren des Woords op Midden-Java te adviseeren,
dat zij aan Ds K. van Dijk haar leedwezen betuige over
alle uitlatingen, waardoor deze zich in zijn eer als
dienaar des Woords zou aangetast kunnen achten, en
dat zij deze uitlatingen in haar geheel intrekke;

b. aan Ds K. van Dijk te Wonosobo te adviseeren,
dat hij zijn leedwezen betuige aan de Afzonderlijke
Vergadering van missionaire dienaren des Woords op
Midden-Java over zijn aanklacht, bij de Kerk van Heeg
en andere zendende kerken ingediend, en dat hij deze
in haar geheel intrekke;

c. aan een drietal deputaten in N.O.I. op te dragen,
dat zij voor de opvolging van deze adviezen zorg
dragen;

d. van dit besluit kennis te geven aan Ds K. van
Dijk, de Afzonderlijke Vergadering van missionaire die-
naren des Woords op Midden-Java, de kerk van Heeg,
en de andere bij deze zaak betrokken zendende kerken,
aan de classis Workum, de Zendingssynode van Fries-
land, en de Particuliere Synode van Friesland (ten
Zuiden).

Ouderling Bosma rapporteerde voorts over een
bezwaarschrift van de kerk Laar (Duitschland).

Synode 1939 te Sneek.

De voorzitter deelde mede, dat een verzoek was
ingekomen van den kerkeraad van Sneek, om daar de
volgende Synode te houden aangezien nog nimmer in
het ressort van Friesland-Zuid een Generale Synode
gehouden werd. De afgevaardigden van Friesland-Zuid
ondersteunden dit verzoek.

Ds A. J. Bouma van Heerenveen onderlijnde dit.
Besloten werd de volgende Generale Synode te Sneek
te houden.

Om 4 uur werd de zitting verdaagd.

Slotzitting.

Om half acht kwam de Synode in comité-generaal
bijeen, waarna om 8 uur de openbare slotzitting
aanving.

Gezongen werd Ps. 143:10.

Hierna rapporteerde Prof. Dr G. Ch. Aalders
over een voorstel van de Part. Synode van Zuid-Hol-
land-Noord inzake de verlenging der bevoegdheid tot
proponeren, bedoelende dat kandidaten bij de classale
vergadering, die hun het recht verlieende, bij hun aan-
vragen tot verlenging over zullen leggen een attestatie
van de kerk of kerken, waartoe zij het laatste jaar
hebben behoord. De commissie acht een uitspraak der
Synode gewenscht en stelt voor dat de Synode nu een
uitspraak doe als bovenbedoeld. Conform besloten.

N.S.B. en C.D.U.

Hierna kwamen aan de orde verzoeken en voorstel-
len inzake het lidmaatschap van de Nat. Socialistische
Beweging (N.S.B.) en de Chr. Dem. Unie (C.D.U.) in-
gediend door de Part. Synode van Zuid-Holland-Zuid;
de classes Assen en Ommen; de Part. Synode van Zuid-
Holland-Noord; idem van Overijssel; de classes Rot-
terdam en Warffum, alsmede verschillende bezwaar-
schriften in betrekking tot deze materie.

Rapporteur was Ds W. W. Meynen.

Saamvattend stelt de Commissie het volgende voor:

De Synode,

kennis genomen hebbende van de verzoeken, van de
zijde van onderscheiden Part. Synodes en classes tot
haar gekomen;

erkennende, dat we in een tijd van buitengewone
verwarring leven, ook in het sociale en politieke leven,
waarin allerlei revolutionaire denkbeelden opkomen, ook
tot verandering van de huidige maatschappelijke orde,
en tot instelling van een anderen staatsvorm; en dat
in zulk een tijd ook terecht van de zijde der Synode
een woord van waarschuwing en bestiering van het
leven wordt verwacht;

gehoord het rapport van de desbetreffende rappor-
teerende Commissie, besluit:

1. haar instemming te betuigen met den inhoud van

dit rapport, opdat het als leidraad bij eventuele kerkelijke behandeling zal kunnen dienen;

2. onder verwijzing naar den inhoud van dit rapport uit te spreken, dat er naar het oordeel der Synode geen plaats is voor leden onzer Geref. Kerken in organisaties, die van in het rapport genoemde onschijnlijke dwalingen uitgaan, als daar zijn: het „leidersbeginsel“, de nationalistische totalitaire machtsstaat, en de anti-militaristische verwerping van den oorlog in elken vorm;

3. vermaant derhalve de leden der kerken om des Heeren en Zijns Woords wil zich van zulke organisaties verre te houden; en de kerkeraden en andere kerkelijke vergaderingen daarop toe te zien om daarvan terug te houden of af te brengen met de macht, die hun als opzieners van de Kerk van Christus, als haar Koning, gegeven is.

Voorts wijst de Synode nog op de volgende regels voor de oefening van vermaan en tucht:

1. zorg te dragen, dat in den Dienst des Woords de boven als strijdig met Schrift en Belijdenis afgewezen beginselen als zodanig worden aangewezen, onder vooropstelling van de ten aanzien daarvan in Schrift en Belijdenis zelve geopenbaarde en door de geloovigen aanvaarde beginselen, en vermaand worde tot geloof en bekeering en ernstig zelfonderzoek ten aanzien van de vraag of de leden der kerk wel waarlijk Christus hun Koning Zijn eere geven en helpen geven, of zij wel waarlijk voor wat hun plaats in het nationale en wereldleven betreft, naar alle geboden Gods willen leven en alles, wat daartegen strijdt, met gebod en met woord en daad haten, mijden en vlieden, daarin hun dagelijkse bekeering bewijzen;

2. bovengemelde uitapraak der Synode ter kennis van de leden der kerken te brengen op de wijze, die elken kerkeraad het meest profijtelijk dunkt;

3. in alle den plaatselijken kerkeraad bekende gevallen, doopleden en belijdende leden, die bij organisaties, als in het rapport zijn besproken, aangesloten zijn, ten ernstigste te blijven vermanen, om dit lidmaatschap om Christus' wil te beëindigen; en

4. indien zij aan de vermaning zich niet storen, de afhouding van het Heilig Avondmaal te doen geschieden, onder inachtneming van de volgende algemeene regels:

A. elk voorkomend geval worde op zich zelf bezien;
B. met name worde er op gelet of de bedoelde kerkleden in woord en daad propaganda voeren voor bedoelde organisaties, ja dan neen;

C. in het eerste geval kan wegens gegeven ergernis de „eenvoudige“ afhouding van het Avondmaal, in afwachting van eventueel noodzakelijk blijvende verdere tuchttoefening, spoedig geschieden; in het tweede geval worde zoo lang mogelijk geduld geöfend, waarbij nauwkeurig moet worden toegezien hoe de betrokkene zich overigens in leer en leven gedraagt;

D. in alle gevallen worde, vóór de eigenlijke tucht-oefening begint, onderzocht of de bedoelde leden de betekenis van hun lidmaatschap van genoemde organisaties doorzien;

E. bij verwerping van de voortgezette vermaning worde wegens het hardnekkig verwerpen van de vermaning van den kerkeraad, en wegens het alsdan gebleken voeren van onchristelijke leer of leven, censuur toegepast, wederom onder oefening van groote lanckmoedigheid met name wat het tempo der openbare vermaningen betreft;

evenwel met dien verstande, dat:

1. kinderen van niet-geëxcommuniceerde ouders niet uitgesloten worden van den H. Doop, mits voldoende waarborg voor de christelijke opvoeding worde geboden;
2. bij de huwelijksbevestiging naar de in het kerkelijk leven geldende regelen worde gehandeld.

De voorzitter deelde mede, dat enkele leden een verklaring hebben ingediend, die in de acta zal worden opgenomen.

De lijst der deputaatschappen werd hierna vastgesteld.

De Synode machtigde het moderamen tot het afdoen van verschillende loopende zaken.

De sluiting.

Toegekomen aan de sluiting verzocht de praeses de vergadering te zingen Ps. 150:1.

Hierna hield de voorzitter de slotrede. Hij herinnerde aan de herdenking van Afscheiding en Doleantie sedert de vorige Synode. De grondtoon van de vaders dezer bewegingen was er een van diepe veroordeeling. De begeerte leeft in ons hart, dat God allen leere verstaan dat kerkbederf geen ziekte maar een zonde is. God vereenige alle belijders der Gereformeerde waarheid in één kerkverband. Spr. herinnerde aan den aedeldom die verplicht. De vraag mag gesteld of de kracht en moed van de vaders der Afscheiding en Doleantie onder ons gevonden wordt. Die deze Synode met zorg tegemoet zagen mochten ervaren, dat God een beschamend God is. De eenheid was veel hechter dan velen meenden. Met groote dankbaarheid mag op deze Synode teruggezien. Het menschenwerk is gebrekkig, maar God wil er Zijn raad door uitvoeren. Zijn kerken tot heil, Zijn Naam tot eer.

Van ernstige krankheid hersteld mocht spr. de Synode als voorzitter dienen en liefde en lof wil hij daarvoor ten offer mengen in het heiligdom. Het heil der kerk ligt spr. na aan het hart. Spr. dankte voor het genoten vertrouwen en indien hij iemand onaangenaam mocht zijn geweest, dan vraagt hij daarvoor excuus.

Spr. dankte de hoogerleeren voor de gegeven praesadviezen, alsook de verschillende deputaten, de pers, de scribae, den assessor, de kerk van Amsterdam met haar helpers en degenen die uit de kerken zooveel belangstelling toonden. Een rijk agendum werd afgewerkt in verband waarmee spr. wees op den omvang van het Zendingswerk.

Spr. had allen den zegen des Heeren toe. De tijden zijn ernstig en we gaan een donkere toekomst tegemoet. Maar God heeft de tengels van het wereldbestuur in handen. Daarom past de vermaning: zijt standvastig, onbewegelijk, enz. Laat ons werken, zolang het dag is! En moge straks ook tot ons het woord klinken: Ga in, in de vreugde uws Heeren! Zoo zij den Alleenwijzen God heerlijkheid, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen!

Namens de hoogerleeren dankte Prof. Dr. K. Schilder den voorzitter voor zijn leiding en vertolkte hij vreugde over de bezetting van den leerstoel van wijlen Prof. Hoekstra. Ook wees spr. op den zendingshoogleraar, die staat benoemd te worden.

Deze dingen sterken ons en doen zien den band tussen de heilige kerk en de wetenschap der heilige Godgeleerdheid. Spr. vroeg het gebed en de liefde van allen voor het werk der hoogerleeren. God geve aan kerk en wetenschap de genade van een stil en gerust leven onder onze Overheid, want ons schild en ons betrouwen zijt gij o God, onze Heer.

De assessor, Dr. K. Dijk, richtte namens de Synode een woord van hartelijken dank tot den voorzitter, wiens kracht en jeugd door God vernieuwd werden. De Schouten heeft de zware taak van het zwaaien van den kerkelijken scepter op vaardige en vaste wijze volbracht. Zijn leiding was een wijze. Namens de leden van het moderamen dankte spr. den praeses hartelijk voor de betoonde samenwerking en hij besloot met den wensch, dat God De Schouten nog vele jaren moge sparen voor de Geref. Kerken.

Hierna deed De Schouten staande zingen Ps. 121:1 en 4, waarna hij voorging in gebed.

Om 10 uur heeft de voorzitter vervolgens de Generale Synode van Amsterdam 1936, na een periode van vijf zittingaweken, provisorisch gesloten.

H.

Sch.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN

Tweetal te:

Schiedam: P. D. Kuiper te Sassenheim en D. Zwart Aalten.
Uithuizen: S. G. Bloem te Nierzijl en W. F. M. Linsbos te Serooskerke.

Beroepen te:

Wassenaar: Dr. P. G. Kunst te Deventer.

Bedankt voor:

Zonnemaire: K. Bokma te Waardhuizen.

Benoemd tot Hulprediker te:

Antwerpen: Cand. D. A. Zijlstra te Rotterdam.
Montfoort: Cand. P. H. de Kleer te Den Haag. (Adress: Heiligelievenstraat 57, Montfoort.)
Rotterdam-Zuid: Cand. H. de Wit te Santpoort.

Intrede te:

Valthermond: Cand. T. de Haan. Tekst: 2 Cor. 1:24.
Zwijndrecht: J. C. Hagen. Tekst: Psalm 23:1a.

Afscheid van:

Stad aan 't Haringvliet: B. W. de Graaff. Tekst: Heb. 13:20 en 21.

Dr. P. G. Kunst.

Vrijdag 2 October is aan de Vrije Universiteit gepromoveerd tot doctor in de theologie Dr. P. G. Kunst, van Deventer, op een proefschrift, getiteld: „Joodsche invloeden in Paulus“.

Dr. S. U. Zuidema.

Vrijdag 2 October is aan de Vrije Universiteit gepromoveerd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte Dr. S. U. Zuidema, miss.-pred. van de Geref. Kerk te Delft voor dienst te Solo.

Dr. J. Bakker.

In den ouderdom van 72 jaar is 7 October overleden Dr. J. Bakker, predikant buiten bediening, voorheen pred. der Geref. Kerk te Gronau.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND“

Afscheid van:

Hilversum: J. v. d. Woude. Tekst: Rom. 8:39.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK

Beroepen te:

Arnhem, te Giessen-Oudekerk en te Moercapele: Cand. Verkerk te Amsterdam-Noord.
Kloetinge: G. Ph. Scheers te Kolderveen.

Aangenomen naar:

Haskerhorn-Oudehaake: Cand. P. A. van Stempvoort, Apeldoorn.
Zweelo: Cand. J. R. J. Schut te Soesterberg.

Bedankt voor:

Gameren: K. v. d. Pol te Boven-Hardinxveld.
Nieuwe Tonge: W. Deur te Renkum.

Intrede te:

Bruinisse: G. H. J. Marsman. Tekst: 2 Cor. 2:14, 15 en Dussen: Cand. J. G. Hooykaas. Tekst: Jes. 49:16.
Hoogeveen: W. Vroegindewij. Tekst: Jes. 61:3.

Afscheid van:

Hierden: C. van Dop. Tekst: 1 Cor. 15:1 en 2.
Jutphaas: F. G. H. Nicolai. Tekst: 2 Petr. 1:19.
Leeuwarden: M. J. C. Visser. Tekst: Matth. 6:13b.
Wierden: F. van Asch. Tekst: Openb. 1:4.

MARANATHA

De Scheurkalender Maranatha voor het jaar 1937 wordt dezer dagen verzonden. Dit is de bekende Kalender van

DS J. J. Knap

Het premieboek is van de hand van den gezochten schrijver van historische verhalen

JOHANNES

en is getiteld:

DE REDDENDE HAND

Een aangrijpend verhaal uit de Kerkgeschiedenis (142 pag.) dat alleen voor de koopers van den kalender beschikbaar is.

Het Schild, infra-actieveuren uitgevoerd, stelt voor:

ABRAHAM BIJ SODOM'S VERWOESTING

Prijs van den Kalender 85 cent, van het Premieboek 60 cent.

In elken boekhandel Deze bekende en aantrekkelijke Kalender is heel gemakkelijk in breede kringen te plaatsen. Wie ermee wil werken schrijft ons er over. Men verzekert daardoor zichzelf een flinke

BIJVERDIENSTE

J. H. KOK N.V. - KAMPEN

Versterking van de stem - adem - uitspraak

Em.-pred. en gedipl. spraakleeraar bezoekt Geref. pastorieën.

J. A. P. BIJL, Zeist, Ln v. B. en R. 7a.

Drukwerk nodig?
OOSTERBAAN & LE COINTRE
MAAKT HET STEEDS VOOR U IN ORDE
Zooewel het meest eenvoudige als het meer moderne Drukwerk wordt in den kortst mogelijke tijd klaar gemaakt. Vraagt ontwerpen en prijzen aan bij OOSTERBAAN & LE COINTRE
DRUKKERS - GOES
UITGEVERS

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“

met maandelijksche Muziekbijslage

f 1.50 per Jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoening smaken.

Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

KERKSPLITSING

een „geloofstuk“ en geen „waagstuk“.
Geen praet langer maar daad.

DOOR

DS. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs f 0.25.

Bij afname van 10 exx. f 0.20 per ex.

Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is deze brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle grootere kerken de brochure zeer oriënterende voorlichting geeft.

Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

ENKELE OPMERKINGEN

OVER GEREFORMEERDE SCHRIFTBESCHOUWING

DOOR DS. W. M. LE COINTRE

64 Bladzijden - Prijs f 0.60

Dit werkje is uitzonderend geschikt om uit te reiken als aandenken bij het doen van belijdenis en wordt bij getallen tot lagere prijs geleverd.

Kerkeraden vragen een ex. ter kennisname!

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Ter onderhouding

vermeerdering en verdieping de kennis der Geref. beginselen zij iedere Geref. lid van een Geref.

Mannenvereniging trachte thans zulk een Verenging in zijn omgeving te richten.

Iedere Geref. Mannen sluitte zich aan bij den „B. van Geref. M. V. in Nederland“ welke reeds meer dan 300 vertelt.

Al haar leden (± 7400) vangen geregeld per post.

Het Geref. Mannen

Dit is begrepen in de Bonds-tributatie ad 0.75 p. j. per Oplaat ruim 8000 expt. Abonnement voor niet-leden f 1.— Het Bondssecretariaat Laan Eik en Duinen 114, Den Haag geeft gaarne inlichtingen om oprichting en aansluiting zendt op verzoek proefnummers.

Plaats uw Familie-Advertentie in „De Reformatie“

HILVERSUM

Rookt U een Rijnse Of preferiert U een

Dan kunt U terecht

SIGAREN MAGAZIN

„THE OLDSMOKE“

KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

INHOUD:
Uit de 47:9. als Synode. voor de Zelfonder Parkeer Schetsen: en rijke Adviezen: siek of Geref. K

In de v om welk nieuwe l construct eenigszinn raal, zoo in haar l ijk en ve Wat al wij reeds, nood vol houding keur ver Reeds punt, om die in we en practi van het l eerstgeno meer dan delen als schouwen tijds“) uil thans ver komen h bruik va reeds van strijden v al heel sp zonder et bruiken. minder g huwelijk, gaan toep Wat de woord D daarop a zijn met o als wel o het meest lijkstrouw zuiver hu Malthusia Immers o delen voo harmonie En wat wordt doe gerept. N gevoeld t van den n haak is. schrijft h „gevegeven „sten we „Christ „die duur „pen... „minsten „voor het